

Városfejlődés és városrehabilitáció

Budapesti és lipcsei tapasztalatok

Szerkesztette:

KONDOR ATTILA CSABA

EGEDY TAMÁS

Magyar Földrajzi Társaság

Budapest, 2007

Városfejlődés és városrehabilitáció

Szerkesztő: Kondor Attila Csaba, Egedy Tamás

Technikai szerkesztő: Garai-Édler Eszter

A kiadvány megjelenését Budapest Főváros Önkormányzata nevében a Fővárosi Közgyűlés Európai Integrációs és Külügyi Bizottsága támogatta (a „8215 Európai Integrációs célú bizottsági keret céltartalékaira” kiírt pályázati felhívásra a Főpolgármesteri Hivatalnál 13-621/2006. számon iktatott pályázat alapján, a Bizottság 84/2006. (06. 26.) számú határozatával).

ISBN 978-963-06-1766-6

Minden jog fenntartva.

Felelős kiadó: Magyar Földrajzi Társaság, Kovács Zoltán főtítkár

Borítóterv: Graphisto Kft.

Nyomdai munka: Bonex Press Bt.

TARTALOM

Előszó	4
<i>Kovács Zoltán–Reinhard Wießner</i> : Budapest és Lipcse városfejlődésének általános jellemzői: történelmi örökség és a jelenlegi folyamatok	5
<i>Dövényi Zoltán–Ulrich Knabe</i> : Budapest és Lipcse közigazgatási beosztása, mint a rendszerváltozás utáni városfejlődés jelentős tényezője	13
<i>Kovács Zoltán–Reinhard Wießner</i> : A lakás piac átalakulása Budapesten és Lipcsében	21
<i>Egedy Tamás</i> : Helyzetkép a magyar és német lakótelepekről – budapesti és lipcsei esettanulmányok	29
<i>Dövényi Zoltán–Reinhard Wießner</i> : A munkaerőpiac átalakulása Budapesten és Lipcsében	39
<i>Maike Hoppmann–Kurtán Lajos</i> : Bevásárlóközpontok Budapesten és Lipcsében: a városfejlődés új irányai	45
<i>Kovács Zoltán–Monika Micheel</i> : Változó városimázs – a városmarketing lehetőségei	51
<i>Baráth Gabriella–Szépvölgyi Ákos</i> : Regionális politika és városrehabilitáció	59
<i>Egedy Tamás</i> : Ötletek és javaslatok a városrehabilitáció folyamatának menedzseléséhez	67
<i>Kondor Attila Csaba</i> : A városrehabilitáció fő színterei – egy megvalósult projekt bemutatása	73
<i>Vera Denzer–Susanne Heydenreich</i> : A belváros (City) felértékelődése – a lipcsei „Graphisches Viertel” példája	81
<i>Szabó Tünde</i> : Krízisterületek, szociális városrehabilitáció – modellkísérletek Budapesten	87
<i>Alföldi György–Czeplédy Ákos–Horváth Dániel</i> : Egy ébredő városrész – részvételi típusú városmegújítás a Józsefvárosban	101

Előszó

A Magyar Földrajzi Társaságnak, mint kiemelten közhasznú civil egyesületnek elsődleges célja a földrajzi ismeretterjesztés, információ-átadás, más néven a tudástranszfer elősegítése. Társaságunk szellemi bázisára alapozva a Fővárosi Közgyűlés Európai Integrációs és Külügyi Bizottsága anyagi támogatásával jelenhetett meg ez a kiadvány, amely szervezetünk ismeretterjesztő tevékenységébe szervesen beleillik. Az utóbbi években a különböző tudományokon, így a földrajztudományon belül is egyre inkább reflektorfénybe kerültek a települések és a városok működésével kapcsolatos kutatások, ezért úgy gondoltuk, hogy a nagyvárosok fejlődésével és fejlesztésével foglalkozó elemzések egy részét érdemes a gyakorlati szakemberekkel is megismertetnünk, tovább erősítve ezáltal az elméleti kutatások és a gyakorlat közötti kapcsolatot. Jelen tanulmánygyűjtemény tehát elsősorban a városfejlesztési szakemberekhez, a főváros, valamint a kerületek rehabilitációjával, megújításával foglalkozó „aktorokhoz” (fővárosi és kerületi önkormányzati szakemberek, építészek, várospolitikusok, civil szervezetek stb.) szól.

Kiadványunk 13 tanulmányt tartalmaz, amelyek a városfejlődés és városrehabilitáció tárgykörét Lipcse (Leipzig) és Budapest példáján keresztül mutatják be. Ezzel az volt a célunk, hogy a többé-kevésbé ismert hazai városfejlődési trendek mellett betekintést adjunk egy másik nagyváros, a rendszerváltozás előtt az NDK-hoz tartozó Lipcse fejlődésébe és városfelújítási stratégiájába. A kiadvány két részre osztható: az első részben a városfejlődéssel, a másodikban a városrehabilitációval foglalkozó írások találhatók. Az első rész tanulmányai a két város hasonló, de sok tekintetben mégis különböző fejlődési jellemzőit vázolják fel 1990-től napjainkig. Megtudhatjuk, hogy társadalmi és gazdasági téren milyen kihívásokkal kell a két városnak megküzdenie (pl. a közigazgatás, a lakáspiac, a belvárosok, a nagy lakótelepek, a munkaerő-piac problémái, valamint a gazdasági szerkezetváltás nyomán felbukkanó egyenlőtlenségek), emellett választ kaphatunk arra is, hogy a két város milyen utat követett a fejlődést gátló tényezők leküzdésekor és ennek milyen következményei voltak. Az általános elemzések után a városrehabilitáció elméleti alapjairól olvashatunk, majd lipcsei és budapesti rehabilitációs projektek bemutatásával szemléltetjük a városrehabilitáció összetett folyamatát.

Kiadványunkkal az elméleti és gyakorlati szakemberek ismereteit próbáljuk szélesíteni, a külföldi példák segítségével pedig hasznos ötleteket, tanácsokat adunk, amelyek újabb gondolatokat ébreszthetnek a városért tenni akaró Olvasókban. Reményeink szerint a könyv tanulmányai segíthetnek abban, hogy Budapest városszerkezeti problémái, a jelenlegi városrehabilitációs tevékenység erősségei és gyengeségei világosabbá és érthetőbbé váljanak. A Fővárosi Közgyűlés anyagi támogatását megköszönve reméljük, hogy munkánk eredményeként bővül azok tábora, akik kezdeményezőként lépnek fel Budapest épített környezetének és társadalmának a megújításában.

A SZERKESZTŐK

